

Köszérkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Lapkiadósnos a **CORVIN** Lapkiadó Rt. E.

DÉLI HIRLAP

A timisorontali törvényszék bej. 92. 83. (Dos. No. 934/1938)
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRÉ** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A fogságból kiszabadított Mussolini, miután több napos látogatást tett Hitler főhadiszállásán, nagy rádióbeszédet intézett az olaszokhoz. A beszéd Mussolini és a fasiszta köztársasági párt elhatározásait tükrözi: Németország oldalán folytatják a harcot s ennek érdekében Mussolini utasítást adott a hadsereg és a fasiszta milícia újjászervezésére.

A katonai események továbbra is teljes mértékben lekötik az érdeklődést. Keleten az Azovi-tengertől egészen Szmolenszk északi körzetéig heves harcok dunnak. A déli hadszíntéren, Salerno környékén kemény a német elhárítás, — állapítják meg Berlinben. A brit erők nasztalan támadták a német állásokat; Salernótól délre az angolok csak habozva követik a németek mozdulatait, — mondja a német hadijelentés. — Szárdínia szigetét a németek parancsszerűen kiürítették. Egy nyugatadriai kikötőben a német rajtaütés nagyobb számú hadi- és kereskedelmi hajó lefoglalását eredményezte.

Churchill

Winston Churchill, Nagybritannia miniszterelnöke befejezte amerikai látogatását és visszatért Angliába. A háború története óta volt Churchill legrosszabb külföldi tartózkodása. Tudvalevő, hogy az angol kormányfő az olaszországi eseményekre való tekintettel hosszabbította meg, a quebeci értekezlet után, amerikai látogatását. A Rador hírigyűnökség genfi tudósítást ismertet, mely az *Exchange Telegraph* című angol lap értesítése nyomán arról ad hírt, hogy Churchill Londonba való megérkezése után azonnal a Downing Street-re rajtatott és rögtönzött minisztertanácsi ülésen vett részt.

Londoni politikai körök biztosra veszik, hogy Churchill már a legközelebbi időben beszámol a képviselőháznak Roosevelt elnökkel való hatodik találkozájáról. Churchill ez alkalommal valószínűleg rámutat majd oly részletekre is, melyekből következtetni lehet a jövő eseményekre. Alapjában megállapítják, hogy Churchill és Roosevelt most lefolyt hosszas tanácskozásai még jobban kimélyítették az angol-amerikai kapcsolatokat. A brit kormányfő amerikai tartózkodása azonban akkor bizonyulna különösen nagyjelentőségűnek, ha valóban létrejönne a tervezett Churchill-Roosevelt-Sztalin-találkozó, — mondják politikai körökben.

Az angolszász-szoviet viszony

Churchill hazatérésevel egyidejűleg az Egyesült Államok moszkvai nagykövét, Standley tengernagyot Washingtonba rendelték jelentéstételre. Standley hazahívása nyilvánvalóan a tervezett háromhatalmi találkozóval áll összefüggésben. Ez a körülmény természetesen nem zárja ki azt, hogy Standley hazatéréseinek hátterében más elgondolások is állanak. Standley bíráló megjegyzéseit — hogy a szovjet sajtó elhallgatta az angolszászoktól kapott háborús támogatást — még nem felejtették el Moszkvában. Ljivnov washingtoni szovjet nagykövét levélíráskor híre járt, hogy Standley is hazahívják, ez a hír azonban nem bizonyult igaznak. Standley mostani hazatérése feleleveníti a személyével kapcsolatos találgatásokat, melyek közül a legérdekesebb a Rador hírigyűnökség jelentéseiben is ismertett United Press-közlés, mely szerint alighanem Sumner Welles, az USA

A bolgár kormány ismertette programját

Nedics szerb miniszterelnök Hitlernél járt

Churchill visszaérkezett Londonba — Standley moszkvai amerikai nagykövetet Washingtonba hívták

Salerno környékén kemény a német ellenállás — Salernótól délre az angolok csak habozva követik a németek mozdulatait, — mondja a vezéri főhadiszállás jelentése — Szárdínia szigetét parancsszerűen kiürítették a németek

Mussolini rádióbeszédet intézett az olaszokhoz

volt helyettes külügyminisztere lesz Standley utódja Moszkvában.

A küszbönállónak mondott angol-amerikai-szovjet értekezlet színeineként, a legutóbbi jelentésekkel ellentétben, nagy meglepetésre, Moszkvát emlegetik. Eddig az angolszász sajtó azt írta, hogy a háromhatalmi értekezlet színhelye London vagy Kairó lesz. A *Basler Nachrichten* című svájci lap ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy London és Washington az értekezlet helyének kijelölése tekintetében kénytelen engedelményeket tenni, mert különben aligha tudnák a Szovjet képviselőt földszalathoz illeszteni. Ugyanez a svájci lap rámutat arra is, hogy a nyugati szövetségesek Moszkvának a brit-orosz szövetség helyét a brit-amerikai-orosz szövetséget ajánlják fel. Ennek az ajánlatnak a *Basler Nachrichten* londoni tudósítója szerint kettős célzata lehet: angolszász szempontból: egyrészt alkalmas annak megakadályozására, hogy az USA a háború után visszaessen elszigeteltségébe, másrészt viszont az orosz biztonsági igények tekintetében szövetséges bizottságokat helyez kilátásba.

Ma egyébként már „A háború és munkásszótály” című orosz lap is azt írja, hogy „az idő megérejt az angol-amerikai-orosz háromhatalmi bizottság megteremtésére.” E bizottságnak, mint ismeretes, az angolszász és szovjet szövetségesek „katonai és politikai rendszabályainak összeegyeztetése” lenne a feladata.

Svájc

Eerni DNB-jelentés alapján a Rador hírigyűnökség is beszámolt a svájci szövetségi tanács külügyi bizottságának szeptember 17-i üléséről. Az értekezlet napirendjén a nemzetközi események egymásra torló gyors fejlemények s ezekkel kapcsolatban Svájc külpolitikai kapcsolatai szerepeltek. Az ér-

tekezletéről kiadott hivatalos jelentés hangsúlyozza, hogy „a bizottság megkezdésével és egyhangúlag jóváhagyva a szövetségi tanács pontlistáját”.

Svájc, mint semleges — helyesebben: állanokan semlegesített — állam, valamennyi kiürolai nagy és kis országgal szabadszeru, a fenecségek szerint jó kapcsolatokra törekszik s ez a törekvése eddig sikeres is volt. Az olaszországi események természetesen fokozottan mértékben a berni „Bundeshaus” felé irányítják a figyelmet, mert az olasz fegyverszünetet követő német ellenrendszabályok folytán Svájc egészen különleges helyzetbe került: ma már csak egy nagyhatalom, a német birodalom fegyveres erői állanak határa előtt. Az észak-olaszországi német megszállás és a délkelet-franciaországi olasz helyőrségek lefegyverzése következtében Svájc csak német felségterületen vagy német ellenőrzés alatt álló területen keresztül érintkezhetik a külvilággal. Ilyenformán új problémák adódnak a svájci államvezetés számára, mind belpolitikai, mind külpolitikai tekintetben.

A szövetségi kormány legelső intézkedése, amelyről a távirati irodák beszámoltak, a svájci határőrség mozgósítása volt. Erdekes megjegyzést fűz ehhez a tényhez a Nemzetközi Sajtótudósító berni munkatársa: Badoglio fegyverszüneti kiáltványát követő reggel — szeptember 9-én, csütörtökön — a svájci hírdetőszlopokon már megjelent a mozgósítási parancs. Ez arra mutat, hogy a svájci kormánynak már szeptember 8-án, szerdán délelőtt támpontjai voltak a megtörtént kapitulációról s minthogy a mozgósítás csak a szövetségi tanács jóváhagyásával hajlítható végre, már Badoglio bejelentését megelőzően elrendelték a határőrség megerősítését. Egy másik berni tudósítástól kitémük, hogy a határmenti svájci helyőrségek parancsnokai már pontos előzetes utasítások birtokában hajtották végre a fegyverszünet beje-

lentését követő órákban svájci területre lépett több százezaljnyi olasz katonaság lefegyverzését és internálását. Ez egyrészt a svájci diplomácia éberségét dicséri, másrészt pedig a szövetségi hatóságok szigorú ragaszkodását bizonyítja a nemzetközi megállapodásokhoz.

Illetékes svájci helyen egyébként megállapítják, hogy a határbiztosítási intézkedések tervszerűen teljes nyugalomban történtek. A hájárvédelem megerősítését megkönnyítették azok az intézkedések, amelyeket Svájc a háború négy éve alatt tervszerűen tett az ország védelme és biztonsága érdekében. A svájci köztársaság hír szerint 6-7 milliárd svájci frankot költött honvédelmi készütsége fejlesztésére.

Svájc mai különleges helyzete természetesen sok kérdésre és találgatásra is alkalmat ad. Hogyan alkalmazkodik a svájci gazdasági élet az új körülményekhez, Közéleti szempontból mily következményekkel jár az akaratlan elszigetelődés Itáliától? Egyre több szó esik Svájeról, mint hadászati tényezőről is. Ebben a vonatkozásban főleg a katonai átmenő forgalom kérdése kelt érdeklődést. Ebben az ügyben már hivatalos éfólat is elhangzott. Svájc, amely a bécsi kongresszuson (1815) elismert állandó semlegességét azóta több, mint egy évszázadon át szerencsésen megőrizte, minden bizonytalanság próbátélt előtt áll. A modern idők első nagy háborújában, az 1870-es porosz-francia háborúban Svájc megőrizte semlegességét. Semleges maradt az 1914-es első világháborúban és semleges a most folyó világháborúban is. A nagyhatalmak, jóllehet Svájcra keresztül könynyebben offenzívát indíthattak volna a szomszédos nagyhatalom Svájc megerősített területe ellen, a kis Svájc semlegességét nem sértették meg, úgy hogy a svájci semlegesség tiszteletben-tartása szinte konzervatív politikai hagyományának tekinthető már (—r)

Jelentéseink a harcerekekről

Heves szovjet támadások az Azovi-tengertől Szmolenszk északi körzetéig; a németek a támadásokat visszaverték vagy felfogták

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a szovjet csapatok az Azovi-tengertől egészen a Szmolenszk-től északra fekvő szakaszig heves támadásokat intéz a német arcvonalak ellen. Ezeket a németek a légi erő nagy kötelékeivel együttesen visszaverték, vagy felfogták. E közben sikerült több betört szovjet harci csapatot azonnal indított ellentámadásokkal megsemmisíteni.

A keleti arcvonal többi részéről csak élnék helyi harci tevékenységet jelentenek.

Salerno környékén angol erők hiába támadták meg a német állásokat. Tovább délre a britek csak habozva követik a németek mozdulatait. A légelhárító tüzéség a part előtt elsüllyesztett egy

angol gyorsnászádót. Német vadász és gyors harci repülő 24 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg.

Szárdínia szigetét a német csapatok az angolszászoktól nem zavartan, parancsszerűen kiürítették. Csupán a Badoglio-kormány csapatai követék tisztes távolságban a német kötelékek mozdulatait a behajózási kikötők felé. Csak a legutolsó utócsapatok ellen merészeltek

szórványosan tüzet indítani.

A haditengerészet egy kisebb egységét néhány nap előtt rajtaütéssel megszállott egy nyugatadriai kikötőt, ott nagyobb számban havi és kereskedelmi hajót foglalt le, a Badoglio-hadsereg 4000 emberét a parancsokkal és több magasabb törzstiszttel elfogta. A város fellegvárában nagyobb fegyver- és lőszerkészletet zsákmányoltak.

Angol lap az orosz célokról

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelent: Szovjet-Oroszország háború utáni céljaival és törekvéseivel foglalkozik a *Nineteenth Century and After* című londoni lap egy cikkében. A cikk megállapítja, hogy Oroszország Lengyelország bekebelezését, Közép-Európa

iparának megszerzését és következtetésképp ennek az iparnak és a cseu munkásoknak Oroszország belsejébe történő áthelyezését kívánja. Azután Szovjet-Oroszország Románia szétbontására, törekszik. Az oroszok akar-nak uralkodni a Duna deltája és a ro-

mán petroleumvidék felett. Hallani lehet olyan becsüvésről is, hogy a Szovjet kijáratot akar a Földközi-tengerre, sőt az Adriára; kijáratot akar északon is, ahol a balti államokat akarja feldarabolni. A háború után tehát az oroszok a Földközi-tengertől Indiáig terjedő terület fölött akarnának uralkodni, — fejezi be fejtegetéseit az angol lap.

Pétain marsall a bombázásokról

Párizs. (Rador). Vichyben egy polgármesterekből álló küldetés fogadta Pétain marsallt a francia területekért ért bombázásokkal kapcsolatban ezeket mondotta: „Ezeknek a bombázásoknak az a célja, hogy rábirjanak minket a kényszer elfogadására. Nem felemlítetjük meg magunkat, dolgozzunk

tovább becsületesen az ország javára. Ezt teszem én is — mondotta Pétain marsall.

1100 ALDOZATA VAN A LEGUTÓBBI LÉGITÁMADÁSNAK NANTESBEN PÁRIZS. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az angol-amerikaiaknak

Eisenhower római bevonulása napján érkezett volna meg Mussolini Washingtonba

Berlin. (Tp.) A német páncélosgránátosok Ebelinál fontos szövetséges okmányokat zsákmányoltak, melyekből kitéjük, hogy a salernói német ellenállás mily mértékben zavarta meg az angol-szászok hadműveleti terveit. Ez okmányokból kitéjük, — mondják Berlinben — hogy a salernói és napolyi előnyomulást feltételezve szeptember 12-én az

Nantes ellen intézett legutóbbi légitámadása alkalmából az áldozatok száma eddig 500 halott. Vasárnap 300 halottat temettek el. A La France Socialiste című újság egy beszámolójában kijelenti, hogy a halottak száma több mint 1100-ra emelkedett.

Hamlet herceg országa

Dániában éltek a szenvedélyek hullámai. A király a főváros közelében levő Sanssouci nevű kastélyába vonult vissza családjával, a polgárok nagy része pedig tovább folytatja mindennapi munkáját, mert a dánok legjellegzetesebb sajátossága a szorgalom, a sohasem lamkadó tevékenység a gazdaság minden ágában. Kicsiny ez az ország és mindössze három és fél millió lelket számlál, mégis óriási területek igényeit tudta kielégíteni kivétel révén. A háború előtt egész Európában szállított tojást vasat és egyéb elsőrendű tejterméket, s hatalmas eredményeket ért el a szarvasmarha- és sertésnevelés terén is. Ipara igen fejlett a mindössze negyvenháromezer négyzetkilométernyi területű országnak, amely még azzal is dicsekedhetik, hogy nincsenek költségvetési és leggyengébb esetben oszlik meg benne a jólét. Dániában találtató Európának legjobban működő és legegészségesebb kisbirtok-rendszere. Az adókiadás is nagyon igazságos és az állam maga gondoskodik arról, hogy az öregkorban bárki rászorulónak meglegyen a szerény, de biztos megélhetése.

Ily körülmények között nem csoda, hogy a dán nép jellemének alapvonása a kedélyesség és vidámság. Kopenhága, a főváros olyan, mintha minden épület, minden utcakövét szivaccsal mosta volna meg gondos kéz. Papír-szemetet, lejtett gyufát nem látni sehol; ha a dán járókelő ilyesmire akad, nem reszket meg, hanem elvegye és bedobja a legközelebbi gyűjtőkosárba. A város közepén találjuk a Tivoli nevű mulatókertet. Sajátosan dán ez a szórakozóhely, semmiképpen sem emlékezett más metropolisok mutatványosbódés, hullámvasutas látványosságaira. Gyönyörűen ápolt tisztás az egész, óriási kávéházzal és étteremmel, aróva táncolni járnak a kopenhágaiak. Előkelőségek és egyszerű emberek. De tulajdonképpen nincs is helyén ez az előbbi sző, mert a dánok az előkelőséget nem ismerik. Mindenki, aki elvégezte munkáját, egyformán jól öltöztet és egyforma Isten és ember előtt.

De szép is a dán otthon! Csak a főváros központja olyan, mint másutt. Ahogy kifelé sétálunk, egyre jobban tágulnak a kertek és mind bájosabb képek tárulnak szemünk elé. Minden ház krímszőlővel van befuttatva, s e rózsák a legkülönbözőbb színűek: fehérek, rózsaszínűek, halványkékűek, lilásak, bíborvörösek, sárgák, rozsdásbarnák, kinek-kinek milyen az ízlése. Gyönyörűség nézni, ahogy ezek az árnyalatok egyetlen összhangba folynak a piros tetők alatt, a szélesre kitért ablakok között. Ilyenkor aztán jól esik vendégszerető házigazdánk asztalánál a tea, a szendvicsek sokféle változatával.

Vajjon hogyan került ide Hamlet, a dán királyfi az ő koror tüprengéseivel? Kétségtelen mégis, hogy itt élt és itt pihen a drámai képzeletű legnagyobb alakja, amelyet valaha költő teremtett. Ott van sirja, egészen északon, a Kronenborg várkastély udvarán, ahol örök köd gomolyog.

Siremléke egy nagy kavicsdomb, semmi más. Minden látogató, aki oda megy, felszed egy kavicsot és a sirra göbjä. Ha időnként nem szállítanak el rengeteg kavicsot, a domb helyében már hogy magasodnák.

De nem kell oly messzire mennünk, hogy Hamlettel találkozzunk, hisz oly gyakran látjuk őt, midőn réveteg alakja feltűnik a szanpadi lámpák fényében. És ilyenkor lelkünkben üdvözöljük őt: „Jó estét kedves herceg! Micsoda bus kettőség ez, hogy ilyen fiatalon mégis oly végtelen öreg vagy. Olyan öreg, mint a világ, és fekete bársonyzedék alatt a világ minden fájdelma dobog. Ki vagy te titokzatos herceg, aki mindig ugyanazt mondod, és mégis minden szavad csodálatosan új. Te vagy talán a mult, a jelen és jövő. Te vagy az emberiség, mely most gyötrődve ismétli szavad lenni, vagy nem lenni...”

Veres Sándor

A politikai arcvonal

A Boziloff-kormány folytatja az eddigi bolgár külpolitikát

Szófia. (Rador). Boziloff miniszterelnök, — amint a DNB közli — nyilatkozatot olvasott fel a rádióban a kormányzótanács kinevezése új kormány nevében.

A nyilatkozat szerint az új kormány a magáénak fogadja el azokat az elveket, amelyeket a kormány 1942-ben nyilatkozott ki. Az új kormány folytatja az eddigi bolgár külpolitikát, áthatva attól az akaratától, hogy lojalisan együttműködjen a német birodalommal és szövetségeseivel. Az új kormány a legszigorúbban szánta rá magát, hogy fenntartsa mostani barátságos kapcsolatát a semlegesekkel, ezek között a barátságos magatartású Törökországgal, amellyel Bulgáriát közös érdekek fűzik össze. Bulgária és Törökország öszintén akarja, hogy a Balkánon a rendet és a nyugalmat biztosítsa.

Belpolitikai tekintetben az új kormány minden lehetőleg megtesz arra, hogy a nemzet valamennyi erőforrását JI. Simeon király trónja köé egyesítse. A kormány legfőbb kötelességének tartja, hogy a közegészségügyről és a családvédelemről gondoskodjék.

A kormány gondoskodni fog az egész ország biztonságáról és ebben a tekintetben a bolgárok nemzeti érzésére támaszkodik.

A kormány a leghatározottabban kijelenti, hogy az ország biztonsága és nyugalma érdekében a legszigorúbban alkalmazza a törvényes intézkedéseket.

A bolgár hadsereg, amely az ország szabadságának és függetlenségének a biztosítója, a jövőben is a kormány gondoskodásának legfőbb tárgya. Meg fog történni minden intézkedés és meg fognak hozni minden kellő áldozatot, hogy ennek a hadseregnek az erejét még fokozzák.

SZÓFIA CAFOLJA A TERJESZKEDÉST ALBANIA IRÁNYÁBAN

Szófia. (Rador). A bolgár távirati iroda közli: Egyes külföldi hírgyűjtőségek azt jelentették hogy a bolgár csapatok kiterjesztették megszállt övezeteiket Albánia irányában. A bolgár távirati irodát felhatalmazták e minden alapot nélkülöző hír erejű megcáfolására.

Nedics tábornok Hitlernél

Berlin. (Rador). A német vezéri főhadiszállásról jelentik, hogy Hitler Adolf német birodalmi vezér és kancellár szeptember 18-án a német főhadiszálláson Nedics tábornok, szerb miniszterelnököt fogadta.

A Führerrel való találkozás előtt Nedics tábornok Szerbia jövő helyzetének alakításáról hosszasan tanácskozott Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel.

A WILHELMSTRASSE EGYELŐRE NEM KÖZÖL RÉSZELETEKET NEDICS LATOGATÁSÁRÓL

Berlin. (Rador). A Wilhelmstrasse sajtóosztékjén egy kérdésre válaszolva kijelentették, hogy egyelőre nem tudnak Nedics szerb miniszterelnök látogatásával kapcsolatban részleteket mondani. Az a tény

azonban, hogy a Führer fogadta Nedicsot, jellemző bizonyíték arra a magatartásra, amit Németország tanúsít a szerb néppel szemben, amelynek kivánságait illetékes német körök kedvezően fogadják, — mondotta a Wilhelmstrassen.

Német ellenőrzés alatt az olasz-svájci határ

Milánó. (Ep.) Vasárnap reggel óta német csapatok szállították meg Chiasso mellett az olasz-svájci határárkelési helyet és most már valamennyi fontos határállomáson ellenőrzést gyakorolnak.

BADOGLIÓT A SZÖVETSÉGESEK ELISMERTÉK OLASZ KORMÁNYFŐNEK

Bern. Svájci lapértesülések szerint az Exchange Telegraph című angol lap arról ad hírt, hogy Badoglio tábornagy valahol a szövetségeseknél biztonsgában van és őt a szövetségesek elismerték az olasz kormány fejének.

A FASISZTAK FELELŐSSÉGRE VONJAK A BADOGLIÓT TÁMOGATÓ VEZETŐKET

Berlin. (TP) A köztársasági fasiszta párt müncheni rádiója közli, hogy több olasz személyiség ellen, akik a Badoglio-kormányt támogatták, eljárást indítottak. Ezek között van Severe egyetemi tanár, a Badoglio-kormány volt közoktatásügyi minisztere, Bene-

detto Croce, akit a Badoglio-uralom alatt az Olasz Tudományos Akadémia elnökévé tettek meg, továbbá a Giornale d'Italia, a Gazzetta del Popolo és a Stampa című lapok főszerkesztői.

KOPENHÁGÁBAN ISMÉT MEGALAKULT A FASCIO

Kopenhága. (Rador). Miután Mussolini ismét kezébe vette a faszizmus irányítását, a faszista párt kopenhágai szervezete újból megalakult és megkezdte tevékenységét. A kopenhágai fascio kizárta kebelétől mindazokat, akik a Duce fogása idején állhatatlannak bizonyultak.

AZ ÚJ BUCUREȘTI FRANCIA KÖVET BEMUTATKOZÁSA

București. (Rador). Paul Morand, Franciaország bucarești új követé átnyújtotta Felsőlege I. Mihai királynak megbízó levelét. Az ünnepélyes bemutatkozó kihallgatáson külügyminiszteri minőségében jelen volt Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök is.

Churchill és kísérete visszaérkezett Angliába

Genf. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti, hogy Churchill brit miniszterelnök feleségével és leányával visszaérkezett Angliába.

A brit kormányelnök kíséretében az angol tájékoztatóügyi miniszter is Londonba érkezett.

Roosevelt üzenete a kongresszushoz

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Roosevelt elnök üzenetet intézett az Egyesült Államok kongresszusához. Ebben az üzenetben, — amint a brit tájékoztató hivatal közli — az elnök kijelentette, hogy most van folyamatban az európai és ázsiai nagy harcok összehangolása. Miután nagy vonásokban változta a keleti

fronton és a Földközti-tenger mellékén vívott harcok lefolyását és felelőtlét azokat a brit támaszpontokat, amelyek kiindulási pontul fognak szolgálni újabb harci tevékenység megindításához, Roosevelt elnök a következő kijelentést tette:

„El kell készülnünk nagy veszteségekre. Japán erejét nem lehet megtörni mindaddig, amíg a szó valóságos értelmében nem kényszerítjük térdre, és szét nem zuzzuk. A legnagyobb esztelenség volna, ha másként vélekednénk a helyzetről”.

CSANGKÁJSEK LEVELE ROOSEVELT ELNÖKNEK

Genf. (Rador). Csungting-Kina külügyminisztere Soong, csütörtökön továbbította Roosevelt elnöknek a Fehér-Házba Csangkájsek titkos üzenetét — jelenti a brit hírközvetítő szolgálat.

Az USA moszkvai nagykövete utban Washington felé

Ankara. (TP). William Standley, az Egyesült Államok szovjetországi nagykövete elhagyta Moszkvát és Washingtonba utazott, hogy jelentést tegyen Roosevelt elnöknek.

SUMNER WELLES LESZ AZ USA ÚJ MOSZKVAI NAGYKÖVETE?

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az United Press amerikai hírgyűjtőségek közlése szerint, washingtoni jólértesült körökben feltételezik, hogy Sumner Welles, volt helyettes külügyminiszter lesz Standley tengerügyi úda az Egyesült Államok moszkvai nagykövetségén. Standley tengerügynek Moszkvából való hirtelen visszatérése bizonyos valószínűséget kölcsönöz ennek a hírnek.

MOSZKVA BA ERKEZETT A YORKI ÉRSEK

Genf. (Rador). A brit hírszolgálat jelentése szerint a yorki érsek, dr. Ga-bett vasárnap este Moszkvába érkezett.

Az érseket a repülőtéren az angol nagykövetség képviselője üdvözölte.

Ankara. A vasárnap Moszkvába érkezett yorki érseket fényes külsőségek között fogadták a moszkvai repülőtéren. Az érsek és a fogadtatásán megjelent Szergiusz orosz metropolita megcsókolták egymást.

KOLLONTAY ASSZONY ELŐLEPTETÉSE

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az Aftonbladet című svéd lap — mint a Nemzetközi Sajtótudósító közli — rámutat arra, hogy Kollontay asszonyt, a Szovjetunió stockholmi követét ki-nevezték nagykövetté. Kollontay asszony, jóllehet sem a stockholmi szovjet követéséget, sem a moszkvai svéd követéséget nem emelték nagykövetség rangjára, továbbra is helyén marad.

A svéd lapnak ezt az értesülését más helyről még nem erősítették meg. — állapítja meg a DNB tudósítója.

Mussolini rádióbeszéde

Róma. Mussolini szombat este rádióbeszédet intézett az olasz néphez és többek között ezeket mondotta:

— Hosszabb halgatásom után ismét halljátok hangomat, amely vidám és nehéz időkben gyakran hívott benneteket. Azzal kezdem, hogy foglalkozom a 26-iki eseményekkel. Kalandokban gazdag életemben az volt a leghihetlenebb és legkalandosabb napom. A királlyal való beszélgetésem mindössze 20 percig tartott. Láttam, hogy bármely megértés lehetetlen. A király akkor már meghozta elhatározásait. A válság kitörése közvetlenül kísériből állott. Népek életében már gyakran megtörtént, hogy miniszterelnököknek menniük kellett és hogy jábarmokokat agyonlőttek, de még sohasem történt meg, hogy egy olyan férfiút, mint én vagyok, a király magánházában lépésőjén letartóztatassanak azzal az ürüggyel, hogy engem egy összeesküvés ellen akarnak megvédeni. Mikor mentőautóban örült iramban kaszárnyáról kaszárnyára hurcoltak, az volt a meggyőződésem, hogy ez a védelem feletle bizonytalan. Ez a gyanum még megerősödött, amikor engem Rómából Konzara, aztán Maddalena szigetre, végre a Gram Sasso hegyesucsára vittek, a szerint a már megállapított terv szerint, hogy engem kiszolgáltának ellenségeimnek.

„Éreztem, hogy a Führer gondol reám”

— Az egész idő alatt úgy éreztem, hogy a Führer gondol reám és hogy ezek a gondok inkább testvérek, mint bajtársiak. Később Nietzsche műveinek csodálatos kiadását küldte meg nekem. Tudtam, hogy a hűségnek a német szívből örök értelme van és hogy a németek multját tükrözteti vissza. A fegyverleltételek 12. szakaszának ismeretében nem lehettem kétségben a felől, amit különben egy magasrangú tisztviselő is közölt velem, hogy tisz vagyok. De meg voltam győződve róla, hogy nem kerülök elve ellenségeim kezébe. Kiszabadításom napján a hegyesug tiszta levegőjében benne volt a várakozás. 14 órakor megjelent az első ejtőernyős, és utána rövid időközökben jöttek a többiek azzal az elhatározással, hogy minden ellenállást megtörnek. Az őrző személyzet látta az ellentállás céltalanságát és nem lött.

A nemzet tragédiája

— Megszabadításom a német szervezés és a német akaratérő példaképe volt, amely a történelemben mindig emlékeztetés marad és idővel legendává lesz — folytatta a Duce. — Ez volna saját személyem drámája. Csekélység az egész összehasonlítás azzal a tragédiával, amelybe az árulók kormánya az olasz nemzetet döntötte. A rendszabályoknak, amelyeket nyomban július 25. után tettek, az volt a célja, hogy 20 év munkáját szétrombolják és hogy az impérium megteremtésének még az emlékét is kitöröljék.

— Azok, akik a fasiszta pártot szidják, ugyanazok a semmittevők, akik az elmúlt 20 év alatt nem tettek egyebet, csak kisebbitették a nemzeti és imperialisztikus sikereket. A király nem mondott le a miniszter, az olasz nép legnagyobb része várta. A királyt felelősségre kell vonni, mert ő volt a központja az árulásnak és a németellenes hírvetésnek. Az államesimint legkisebb részletében is kioldogtak és végrehajtották. Ebben az uralkodóház Badoglio cinkosai-al és a fasiszta-párt néhány áruló elemével esküdött össze. Nyomban letartóztatásom után Badoglio felhatalmazást kapott a fegyverszüneti tárgyalások folytatására. Ezt különben már letartóztatásom előtt megkezdte. A király a legalábbabb módon árulta el Németországot. Ugyanaz az uralkodóház tette ezt, amelyet 20 esztendő előtt én mentettem meg az összeomlástól.

„A legkeményebb fegyverszüneti feltételek”

— Ami a fegyverszüneti feltételeket illeti, azok — holott nagylelkűeknek kellett volna lenniük — az elképzelhető legkeményebbek. A király nem tiltakozott sem a feltételek ellen, sem pedig kiadatásom ellen és csak saját koronájára gondolt, és ezzel Olaszországot a gyalázat és nyomorúság zavarába taszította. Ennek a gyalázatnak a következményeit érezni fogja minden olasz. Elvesztettük becsületünket, valamint az ebben a hábruban szerzett területeinket. A megalázott hadsereg szertefutott,

és a lakosság kacagása közben fegyverrezték le a németek. A hajóhad legnagyobb részét Máltának szolgáltatták ki, a britek ama szigeterődének, amely mindenkor állandó fenyegető veszedelem jelent Italia számára. Csak az olasz szárazföldi erő tudott részben megmenekülni, gyakorlatilag azonban már semmi ereje sincsen.

„Az olasz nép alaptermészete inkább köztársasági”

— Nem a fasiszmus árulta el a monarchiát — folytatta rádióbeszédét Mussolini, — hanem a monarchia árulta el a fasiszmust. Ennek az árulásnak az az eredménye, hogy már senki nem tud himni a monarchiában. Ha a monarchia nehéz időkben csődött mond, elveszti létjogosultságát. Az olasz nép alaptermészete mindenkor inkább köztársasági

Mussolini új mozgalmának feltételei

- 1. Ujra fegyvert kell ragadnunk Németország, Japán és a többi szövetséges oldalán. Csak vér moshatja le ezt a gyalázatos lapot történelmünkéből.
- 2. A hadsereget a fasiszta milícia magja körül azonnal meg kell szerveznünk. Csak az győzhet, akinek fegyver van a kezében.
- 3. El kell távolítanunk az árulókat, különösen azokat, akik július 25-én, 21.30 órakor az új kormány mellé szegődtek és átváltak ellenségeink sorába.
- 4. Félre kell löknünk a plutokráciát és olyan szociális alapzatot kell megépítenünk, hogy az új fasiszta állam épül hessen föl rajta.

smét felhangzik a Giovinezza

— Feketeingesek, — fejezte be beszédét a Duce, — fel a munkára, ragadjunk fegyvert! Németország és Olaszország tovább fog harcolni a végső ambíciójáig, amíg a székelyek a végső győzelemig. Állítsátok fel ismét zászlóaljaitokat, amelyek annyi hősi cselekedetet vittek végébe. Munkások, iparosok, földmivesek, az új állam a ti álmotok lesz. Védelmezzétek meg, hogy ne jusson ismét veszedelembé. Bátorságunk, hitünk és akaratunk új helyet terem majd Itáliának a nap alatt. Tegyétek ezt a reményt szárd meggyőződéssé. Eljen Italia, éljen a köztársasági fasiszta párt!

— Az új állam, amelyet létesítünk, nemzeti és szociális lesz. Fasiszta állam lesz abban az értelemben mint a mozgalom kezdeti idején. A mozgalom, amely ellenállhatatlan lesz, a következő feltételeket állítja fel:

— Nem a fasiszmus árulta el a monarchiát — folytatta rádióbeszédét Mussolini, — hanem a monarchia árulta el a fasiszmust. Ennek az árulásnak az az eredménye, hogy már senki nem tud himni a monarchiában. Ha a monarchia nehéz időkben csődött mond, elveszti létjogosultságát. Az olasz nép alaptermészete mindenkor inkább köztársasági

rosok, földmivesek, az új állam a ti álmotok lesz. Védelmezzétek meg, hogy ne jusson ismét veszedelembé. Bátorságunk, hitünk és akaratunk új helyet terem majd Itáliának a nap alatt. Tegyétek ezt a reményt szárd meggyőződéssé. Eljen Italia, éljen a köztársasági fasiszta párt!

Mussolini beszéde után a rádióban felhangzott a fasiszták harci indulója és a Giovinezza.

Mussolini több napot töltött a német főhadiszálláson

Berlin. (Rador). A német vezéri főhadiszállásról jelentik: A Duce, kiszabadulása után, meclátozta a Führert és több napot töltött a német vezéri főhadiszálláson.

Kesselring Németországba hívja az olasz munkásokat

Milanó. (Ep). Kesselring tábornok felhívást intézett az olasz ipari és mezőgazdasági munkásokhoz, hogy jelentkezzenek önkéntes munkásoknak Németországba.

Jubileumi ünnepe készült a radnai hegyhely

Radna-Máriaradna. (A Déli Hirlap kiküldött munkatársától). Fenn a hegyoldalon, a hatalmas aranyú kegytemplom előtt erkélyszerű új térség. Terebélyes, régi hársfák, plajának árnyékolják. Az erkély vaskorlátja mellől messzi kilátás nyílik a kanyargó Marosra s a háttérrel bezáró, ködbevesző hegyekre. Itt, ahol most állunk, valamikor szelíd szőlőskertek húzódtak el. Odaát pedig, a Maros tulsó partján Lipova-Lippa várának falai állták a történelmi viharokat. A falak állták — addig, ameddig. A nép azonban, a töröktől sanjargatot, emberek lassan-lassan áthúzódtak ide, a szőlők közé. Idővel kis kápolna is épült itt, ahol ma a hatalmas kegytemplom emelkedik. Mennyi visztagság csapott át fölté! Egy izben még ágyuval is széplőték gyenge falait. Amikor újra felépült, akkor meg úszköt vetettek reá. Minden, összehozták a középre s úgy gyújtották fel, elhamvadtt minden, csak a Boldogasszony képe maradt meg; szikrák s lángok közepette sem hamvadtt el. Pedig csak egyszerű nyomat ez a kép, egyszerű papíron. Ugy vették azt valami házaló olasz kereskedőtől. Megmaradt teljes egészében, csak éppen a füst lepte be kissé, bizonyosságul a csodának. Az első csoda volt az Radna-Máriaradnán! Kármelhegyi Boldogasszony képét meg nem emészthették a lángok: a radnai-máriaradnai kegykép ez!... Kétszázötven éve ennek... Odalenn maga a szultán foglalta volt el akkor Lipova-Lippa várát, és falait földig lerombolta. Egy bugyogós martalóc pedig, aki lóháton akart behatolni az égő szenthelyre, úgy vált szinte szoborrá egy pillanat alatt.

A lova meg nem moccanhatott: a paráját megfogta a szikla. Belevésődött a patkó a kőbe: ott látni ma is a templom falába illuszre az a követ a patkónyommal, feleite pedig a csodás jelenet ábrázoló képet...

Állunk az üres, terebélyes hársfák és platánok alatt, és messzire révedez a pillantásunk. Messzire: 1695... Kétféle mulva lesz kétszázötven esztendeje, hogy a kegyképe csodálatos módon nem fogja a tűz. Kétszázötven esztendeje, hogy hegyhelyét vált Radna-Máriaradna. Aranykoronák diszítik ma az egyszerű, csodás képe. Mőgéje megkapó újítás képpen, fényben uszó transzparens-lapot állítottak háttérül. A földtáron égigfutó fényfúzóval egészítik még ki s ez az újszerű világítás már az idén októberre, Asszisi Szent Ferenc napjára kész lesz, közben hozzáfognak a további tervek megvalósításához is. Új ékességet kap a kegytemplom: a szentélyt teljesen átalakítják. A ritka évfordulóra írta márványba öltöztetik a szentély falait s a hála az oszlopöket valódi arannyal ékesíti majd. Megújítják az oltár megeit freskót, felcseserlik a padlózat márványkövekét és lobogó kandelabereket álltanak.

Jelképei lesznek lobogó hitnek, áhitának, a radnai-máriaradnai csodatévő Szűz szeretetének és a zarándokok hálájának, tisztelőletének.

Mai számítás szerint három millióba kerül a hegyhelynek ez az új ékessége. Mindenki bizonyos benne, hogy összegyűl a hívek adományából a költség.

SCHIFF BELA

ARO-kert, Arad

1 évhezélő 24-45

A német filmpar remek kiállítása Heinz Rühmann-nal

Atadom a feleségemet

Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

ISKOLÁNK KAPUNYITASA

Évnyitó ünnepély a Bethlen-kollégiumban

Aiud-Nagyenyed. (Saj. tud.) Már az évnyitó előtti napon megelénkült a kis város. A vonatok csakugy öntöttek magukból a Dél-Erdély különböző vidékeiről érkező diákokat. Majd nem mindegyik elsővel vele jött szüleje is: harisnyás földmiveseket, papokat, tanítókat, munkásembereket láttunk köztük.

Az öreg kollégium udvarán még vakácións kép fogadta az érkezőket. Alapos takarítástól és elvezetett tatarozásoktól tanusították a létrák és festékes vödörök. Az egyes épületek azonban már teljesen kifestve és kifakarítva várják lakóikat. A termekben és a folyósókban a berendezkedés lázas tevékenysége. Gondos anyák rajzszegőzték a kék-papírt diák fiúk szekrényébe, szolgák hurcolták az emeleti hálószobákba a frissen töltött szalmaszakókat. Közöttük a felievelő tanárokat intézkedtek, tanácsokat adtak, utba igazították a hozzájuk forduló diákokat.

Szerdán délelőtt 9 órakor ünnepélyes évnyitóra gyűlt össze a kollégium népe: a főgimnázium és a képző tanárai és diákjai. Az órák után J. K. B. Zsigmond, a főgimnázium új vallástanára lépett a szószékre, hogy istentisztelettel nyissa meg az inneni összejövetelt. „Az Ur közel!” — hangzik az Ige. A világ mindenség kis atomjában, mely nekünk mégis a legnagyobb, és tomboló világitványtárgyunkat is jelenleg szélesend van. Megkezdődik a munka, megvan erre a lehetőség, mert az Ur közel. Nagy felelősség, hogyan végezzük ezt a munkát. De az ő közlésére adja a reményt, hogy a munkának meg lesz az eredménye.

Musnai László dr. helyettes-rektor beszéde nyitotta meg hivatalosan az évet. Az idén is elhangzott a szokásos évnyitói mondat: „A Bethlen Gábor Kollégiumának 321-ik tanéve nyílik meg a mai napon.” Beszédeben idézte az iskola multját, rámutatva annak kiemelkedő eseményeire. Háromszor pusztult el a kollégium s mindannyiszor felépült. Ez a mult azt igazolja, hogy a vihar ellenállóvá és szívossá tesz. Ma is egészemberekre van szüksegtünk. „Azt hiszem, ma sem szélingatta nádas az ifjuság — mondotta a helyettes rektor. Nekünk is harcolnunk kell, de szellemi fegyverekkel. Nagy az ellenségtünk, a bűn és a sátán hatalma. Ezek ellen küzdünk, mint a Krisztus katonái, akiknek az aldozatosság és szeretet a fegyverzetük.” Beszéde további során rámutatott arra, hogy ma nem elég tanítani, jellemet is kell adni, nevelni kell. Nem a bizonyítványra, hanem a lélekre kell ráítani a kollégium bélyegét. Végül bejelentette, hogy új tanárokat alkalmazott a képző és főgimnázium, továbbá több felügyelői állást teológusokkal töltött be.

A tetszélyvilávitással fogadott beszéd után Szász Pál dr., az intézet főgondnoka üdvözölte néhány kerestelen, szívbeli jóvá szóval a kollégium új tanerőit. Elsősorban bátor, acélos erejű és jellemes férfiakat kell nevelniük, — hangoztatta egyebek között, — hogy népünk erősségei legyenek. Előez azonban nem elég a tudás, a jó nevelőnek mindenképp a gyermeki lélekhez kell értenie. Egy rosszul alkalmazott, vagy elmalasztott szigor sok rombolást okozhat a puha lélekben. Hogy mikor minek érkezett el az alkalmas pillanata, ez megérzés dolga. Ezért a nevelő csak tapasztalt, lelki alázatossággal és szeretettel érhet el eredményt. A munkájukban az előjáróság baráti segítségét igéri.

A kollégium tanári karának új tagjai nevében Uzoni Kovács Zoltán, a tanítóképző véglegesített vallástanára választ. Hangoztatta, hogy a szeretetben és alázatban a jövendő mindenkor példája Krisztus maradjon.

Az ünnepséget az „Erős várunk nekünk az Isten” fejezbe be, melyet buzgó szívvel énekelt el a diszteremben összegyűlt diáksereg.

Megkezdődött az 1943-44-iki iskolai év.

(—gi)

Vándormadarak

Közeleg az ős, szállók szárával sugja
 öttét s ami, mond, abba belesápadnak a
 falevelek. A vizek tükre elhomályosul és
 feleltük egyre sűrűbbek lesznek a haj-
 nali ködök. Nyugalanság lepi meg a
 madarakat. Különös vágyat éltet néme-
 lyikbe a természet. Az ős: első intésére
 csapatokba gyűlnek, egyszerre elindul-
 nak ősziük útán az örök nyárral ke-
 csegtető délnék. A golyák már elmentek.
 Kisasszony napján — így szól a tör-
 vény — indultak el a fecskék.

Sűrű sorokban gyülekeznek az égen,
 fészeteikörébe irnak le, azután magas-
 ra szárnyalnak és nekivágnak az unak.
 Afrika, a forró és fényes mesék országa
 felé. Hosszu, küzdelmes út az ára az
 afrikai napsugár csökeijának, vihar, hi-
 deg, fáradság az utitársuk, idegen a
 föld és ellenség a tenger amelynek felhői
 fölött ziháló mellett huznak el, de őket
 egyre hajtja a vágy a napsugaras vidé-
 kek felé. Micsoda paradicsom lehet ott,
 az aranyló fények és az éltető melegnek
 milyen bősége, a pompás virágok közt
 nyüzsgő rovarok micsoda dús aratást
 adhatnak az éhes csőrnek, milyen szik-
 rázólk lehetnek a gyémánttüzi csillagok,
 milyen kék az ég, milyen hatalmas az er-
 dő és a mocsár s micsoda tüzés színeket
 szórhat, ott a hajnal.

Es mégis, amikor az ősztőlük meg-
 eugja, hogy fenn északabbra már bá-
 torialanodók a gyenge tavaszi napocska,
 a fázos márciusi égen, akkor otthagy-
 ják a dús paradicsomot és jönnek újra
 vissza az iszonyu uton át. De kár, hogy
 nem jön vissza mind, aki elment.

Ezért szereti a költőző madarakat a
 falvak népe. Hűséges szívükért, amely
 mindig visszahozza őket a csábos ide-
 gen világból.

Jó utat és gyertek vissza mind, vándor-
 madarak!

Szigoruan megbüntetik mindzo-
 kat, akik légiradó alkalmával nem vo-
 nulnak óvohélyre. (Bucuresti). A lég-
 védelmi próbák alkalmával, amelyeket
 az ország jobb városában hajtottak
 végre, megállapították, hogy a járók-
 elők ahelyett, hogy az óvohélyre vonul-
 nának, a házak fala mentén, vagy be-
 építetlen tetkeknek huzódnak meg. Az
 illetékes szervek figyelmeztetik a kö-
 zönséget, hogy a légiradó kezdete után
 azonnal köteles a legközelebbi óvo-
 helyre vonulni, a járműveknek pedig
 mellékkutacba kell hajtaniok. A rendel-
 kezés ellen vétőket a légvédelmi tör-
 vény alapján büntetik. A rendőri hajó-
 ságok ilyen értelemben kaptk utasi-
 tást (Rador).

A kenyér- és hus-fogyasztás szabályo-
 zása Aradon. Az aradi városvezetőség most
 megjelent 19. számú rendelete értelmében
 Aradon a barnakenyér a sütés után csak
 hat óra múlva szállítható el a pékségből és
 árusítható. A fehér kenyér sulya 600—1200
 gramm lehet. A vendéglőkben az 50. gram-
 mos fehér kenyérszelet ára 6 lej, a 60 gram-
 mos barnakenyér darabja pedig 3 lej. Az
 aradi vágóhídon csak hétfőn, szerdán és
 pénteken vágják állatokat; a kufogyszas-
 tás csak kedden, csütörtökön, szombaton és
 vasárnap szabad. (A hal és háziszárnyas fo-
 gyasztása nincs korlátozva).

Uj pályaudvart kap Deva-Déva. (Saj.
 tud.) A város egyttműködési bizottsága
 Dragan George dr. polgármester el-
 nöklete alatt tartott ülésén megtárgyalta az
 új devai-dévai vasuti pályaudvar megépíté-
 sét. Az épülőfélben levő Brad-Brad — devai-
 dévai vasútvonal befejezése után nyomban
 hozzáfognak az építéshez. Ezenkívül elhatá-
 rozták a teheráruállomás megnagyobbítását
 is.

Elbocsátották — le akarta szurni a
 lársát. A timisoarai-temesvári rendőrség le-
 tartóztatta Fericean Pavel volt éjjeli őrt,
 mert késsel támadta meg Capra Florea nevű
 lársát. Fericean a Hammer és Ney-féle tex-
 tilgyár éjjeli őre volt, de szolgálatából elbo-
 csátották. Abban a feltevésben, hogy Capra
 az oka elbocsátásának éjnek idején rá-
 támadt és le akarta szurni. A támadó ellen
 gylkossági kísérlet címén indult meg az
 eljárás.

Szept. 22, szerda
 Róm. kat.: Mária
 Prot.: Mária
 Ortod.: Foka p.

Napkelte: 5 ó. 48 p.
 Napny.: 18 órák
 A nappal hossza:
 12 óra és 13 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapok! és ünnepeket követő napok kivé-
 telével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: I. Piata Bratianu 3.
 Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140
 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszámolások Reclama hirdető-irodában, Metianu-
 utca 6. Tel. fon.: 17-11.

Kinevezések a romániai piarista
 rendtartományban. Del Buono Jozsef, a
 piaristarend római generalisa Mondik
 Pál volt főgimnázium igazgatót és
 Mertz Károly volt timisoarai-temesvári
 házfőnököt a rend romániai kormányta-
 nácsosaivá, Komlósi András kegyesen-
 di tanárt pedig timisoarai-temesvári
 házfőnöké nevezte ki. P. Tóth Lajos, a
 romániai piaristarend generalisi delegá-
 tusa és a timisoarai-temesvári piarista
 főgimnázium igazgatója ezzel kaposo-
 latban Wolf János kegyesrendi tanárt
 timisoarai-temesvári másod-házfőnök-
 ké és konzultorrá, Aubermann Péter
 kegyesrendi tanárt pedig házfőnöki
 konzultorrá nevezte ki. A romániai ren-
 di előjáró ezenkívül Blédy Lajos pia-
 rista tanárt a timisoarai-temesvári fő-
 gimnázium helyettes igazgatójává ne-
 vezte ki.

Az aradi közművelődési palota könyvtár
 órái. Az aradi közművelődési palota
 könyvtárának látogatási órái hétköznapon-
 ként délelőtt 8 óratól fél 2-ig, kedden és
 pénteken pedig délután is, 5—8 óra között.
 Ugyanekkor látogathatók a muzeumi ter-
 mek is.

Sikeres szabadtéri előadás. Timi-
 soara-Temesvár erzsébetvárosi római
 katolikus ifjúsága a plébániakertben
 nagyszerű szabadtéri előadást rendez-
 tet. Vancsó Bálint szalvatoriánus atya
 bevezető szavai után az ifjúsági zenek-
 ar — amely különben a műsor folya-
 mán többször is szerepelt — indulót ját-
 szott. A karnagy Muresán Lili zena-
 kadémiai hallgató volt, aki sok hozzá-
 értéssel felelt meg feladatának. Két bo-
 hózat, szavalt, magánének, akkordeón-
 zene és egy kacagató jelenet után kö-
 vetkezett az est fénypontja, a Vig öz-
 vegy-egyveleg, amelyet Lehár Ferenc
 operettje után Miskovits István, az ifju-
 ság öletes műsorbemondója állított
 össze. Az est folyamán különösen kitün-
 tek játékkuklak Katz Tivadár, Hrivnyák
 Aranka, Pahl Pál, Schuch Juliska, Ter-
 nován Baba, Rittinger Imre, Szécsi Jenő,
 aki különben kitünő akkordeón-játékos-
 nak is mutatkozott, Horák László, De-
 meter Farkas, aki jeles énekes is, Vitán
 Lajos, Glaván Rózi, Stauber Ferenc,
 Weber Klotild, Szál Mancsi, Veszprémi
 Rózi. Muresán Lili karmesteri sikerén
 kívül egy pompás orosz táncal is győ-
 nyörködtette a több száz főnyi közön-
 séget, amely nem fukarkodott a műsor
 folyamán a tapssal.

Ismét olcsón és jól vásárolhat a
moradékok
áruházában
 Timisoara, Carol-körút 5.
 Doja-utca sarkán. Telefon 35-90

Simeria-Piski közellátása. (Saj. tud.)
 Amióta Simeria-Piski közellátás tekinté-
 ben egyenlő elbánásban részesül a városok-
 kal, azóta a lakosság az adagolt elsőrendű
 élelmzési cikkeket példás rendben kapja.
 Az október hónapra szóló személyenkinti fél
 kilógrammos cukoradagot már kiosztották.
 Az elmúlt héten a vasutasok, akik a lakos-
 ság zömét alkotják, háztartásonkint másfél
 liter ételolajat kaptak háztartásonkint.

Falura vitték a cukrot. Sandra-Sándor-
 háza községben Mate Floarea és Erdeli Iri-
 na timisoarai-temesvári asszonyokat tartó-
 zatott fel a csendőrség. Az asszonyok öt-öt
 kilógramm cukorral jelentek meg a faluban
 és árujukat kilónkint 700 lejért kínálták
 megvételre. Megindult ellenük az eljárás.

Aradi előfizetőink figyelmébe. Kér-
 jük aradi előfizetőinket, hogy amennyi-
 ven valamikor nem kapnak meg az uj-
 ságot, ezt lehetőleg aznap délután je-
 lentsek Metianu-utca, 6. szám alatt iro-
 dánkban (távbeszélő 17-11), hogy pa-
 naszukat a lapkézbesítő kérdőrevo-
 nával azonnal megvizsgálhassuk és or-
 vosolhassuk.

Olasz nyelvi tanfolyamok. A romá-
 niai olasz kulturintézet timisoarai-
 temesvári fiókja október 4-én kezdi meg
 az új nyelvi tanfolyamokat. Ezek sor-
 rendje a következő: kezdők a) csoportja
 hétfőn és szerdán, 19—20, kezdők b)
 csoportja kedden és pénteken, 19—20,
 haladók csoportja kedden és pénteken
 18—19, felső csoport pénteken 17—18,
 iskolai növendékek kezdő csoportja hét-
 főn és szerdán 17—18, iskolai növén-
 dékek haladó csoportja hétfőn és szer-
 dán 18—19. Felvilágosítások kaphatók
 és beiratások eszközölhetők a Liberati-
 tőr 2. szám alatti intézeti helyiségben,
 telefon 12-77. Kulturális csoport ked-
 den és csütörtökön 17—18.

Továbbra is nyitva marad az aradi
 partifürdő. Az aradi városi Neptun part-
 fürdőt a város szeptember 15-én be-
 akarta zárni. A fürdőzők kéressel for-
 dulnak a városhoz, hogy a partifürdő
 mindaddig maradjon nyitva, amíg a
 szép időjárás tart. Kérésüket teljesítet-
 ték.

Aradi piaci árak. Az aradi városi ár-
 szabályozó hivatal az aradi piaci árakat az
 alábbiakban állapította meg: Burgonya 15
 lej, hagyma 18 lej, káposzta kilógramm-
 kint 15 lej, tölteni való paprika 2—3 lej, csi-
 pős paprika darabja 2 lej, paradicsom 20-22
 lej, sárgarépa 18 lej, kilógrammonkint, zöldség
 csomója 10 lej, kalarábé 5 lej, uborka
 darabja 1—3 lej, szőlő 60—80 lej, alma
 40—45 lej, körte 50 lej, fajkörte 70—80
 lej, szilva 35 lej kilógrammonkint, sovány li-
 ba párja 700—800 lej, hizalt liha 200 lej kiló
 grammonkint, csirke párja 300—500. Vágott
 liha vagy kacsa 240—260 lej, liha vagy
 kacsaszir 380—400 lej kilógrammonkint, to-
 jás darabja 12 lej.

Halálos villamos-szerencsétlenség
 Aradon. Az arad-hegylajai villamos-
 járat mentén, Mikelakán halálos szeren-
 csétlenség történt. A Glogovat-Óthalom-
 ról munkásokat szállító reggeli villamos
 elütötte Kádár Miklós 76 éves munkást.

Mozik műsora. Szeptember 21, kedd :
 A r a d : Aro: „Átadom a feleségem” (Heinz
 Rühmann), Corso: „Az első találkozás”,
 Forum: „Mailu” (Doris Duranti, Antonio
 Centa). Urania: „A gyanúsított nők” (Ma-
 riella Lotti). — Timisoara-Temes-
 vá r : Apollo: „Aldebaran, a sivatag csil-
 laga” (Eliza Cegani, Gino Cervi), Capitol:
 „Kis határforgalom” (Herta Feller, Willy
 Fritsch). Corso: „Alkalmi férj” (Vittorio
 de Sica, Elsa Merlini), Thalia: „A zöld
 frakk” (Harry Berry).

Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember
 21, kedd: Arad: Dick (Marasesti-u. 1), Kár-
 pát (a villamos állomással szemben). — Ti-
 misoara-Temesvár: Belváros: Ionescu
 (Mercy-utca), Gyárváros: Kigyó (Traian-
 tér), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut 27)
 Józsefváros: Diana (Bratianu-utca 29),
 Mehala: Chioreanu (Cloșca-utca 18) —
 Fratelia-Ujkiroda: Panajoth. — Freidorf-
 Szabadfalu: Bonomi.

Ótszobás korszerű (modern)
lakás
 Timisoara, II., központjában no-
 vember 1-re kiadó. Felvilágosítást
 ad Dr. Gammer, I., Regina Maria-
 körút 10. sz.

Meggyessy István gazdasági fel-
 ügyelő temetése. Nagy és őszinte rész-
 vét közepette ment végbe szombaton
 délután a hirtelen elhunyt Meggyessy
 Istvánnak, az Erdélyi Magyar Gazdasá-
 gi Egyesület bányási felügyelőjének te-
 metése. A timisoarai-temesvári erzsé-
 betvárosi temetőben megjelen a város
 magyar társadalmának színe-java, Te-
 leki Endre népközösségi alelnök vezeté-
 sével. Jelen volt ezen kívül gazdatársá-
 dalmunk több vezetője is. Eljött Aiud-
 Nagyenyedről Nagy Endre, a cimburu-
 di-csombordi gazdasági iskola igazga-
 tója, Aradról Biró Pál gazdasági fel-
 ügyelő és több gazdasági testület kép-
 viselete. A bodoi-bodófalvai gazdakör
 és tejszövetkezet képviselőjében megje-
 lent Bakos János elnök, az oteleci-
 óteleki gazdakör és tejszövetkezet ne-
 vében Bóka Szabó István, a moșnița-
 noui-mosnicai gazdakör részéről Faragó
 Lajos, Komlósi Endre, Pülöp Ferenc
 és Petisán Zoltán, a mailati-majlăthfal-
 vai gazdakör megbízásából Zserai Etel-
 ka, a hugoiji-lugosi Hangya-szövetkezet
 részéről pedig Csontos Gyula. A rava-
 talra számos koszorút helyeztek. Az
 egyházi szertartás után, amelyen P. Já-
 nos szalvatoriánus-rendi szerzetes vég-
 zette, a Magyar Népközösség nevében Ta-
 kács Kálmán bucsuztatja az elhunytat
 és meleg szavakkal emelte ki soha nem
 lankadó ügybuzgalmát, ahogyan gazda-
 társadalmunk minden ügyét felkarolta
 és előbbre vitt mind egyikezeit. A nyitott
 sírnál Bakos János bodoi-bodófalvai
 gazda mondot megható bucsuszavakat
 és köszönt meg Meggyessy István oda-
 adó munkáját meggyessy István társadalmunk
 nevében.

(*) Elveszett. A józsefvárosi ál-
 lomás és jakáson közti utvonalon el-
 vesztetem vérvnyomásmérő készüléke-
 met, börtörtömben, Megtalálóját kérem
 jutalomért adja át, vagy távbeszélőn
 értesítsen. Dr. Welber, Timisoara IV., I.
 Vacarescu-u. 19. Távbeszélő 12-90.

Orvosi hír. Dr. Pavelek Vilmos
 fogorvos visszatért és október 1-től új-
 ból rendel.

Gyászintézszelet és kriptamegál-
 dás. Özvegy Gaupp Ferencné, leánykori
 nevén Kratochvíll Róza temetése évför-
 dulóján holnap, szerdán délelőtt 9 óra-
 kor gyászintézszelet lesz a timisoa-
 rai-temesvári gyárvárosi templomban,
 utána pedig, háromnegyed 10 órakor az
 új kriptá megáldása megy végbe, a
 gyárvárosi temetőben.

(*) Halálozás. Kleiser Nándorné, szü-
 letési nevén Lampe Mária, hosszas
 szenvedés után, e hó 20-án elhunyt. Te-
 metése a timisoarai IV. kerületi Miron
 Costin utca 1. szám alatt lévő gyászhá-
 ból lesz, e hó 21-én, kedden délután 4
 órakor. Az engesztelő gyászmisét e hó
 22-én, szerdán reggel 9 órakor tartják
 a timisoarai józsefvárosi plébánia tem-
 plomban.

TÁRSASVACSORAN
 — Tudja uram, én nem szeretem a
 mindennapos dolgokat. Szeretek ka-
 cérkodni a vészélyessel.
 — Most már értem, hogy miért eszi
 késsel az uborkasalájt.

KERÜLÖTÖN
 — Mama, szabad nekem vízzel jár-
 szani?
 — Már mondtam, hogy nem szabad.
 — Akkor nagy baj lesz, mert ég a
 konyha.

GYERMEKSZAJ
 Az ügyvéd kisfiától megkérde a v-
 nító:
 — Mi a jóemberek jutalma?
 — A mennyországba jutnak.
 — És mi a rossz emberek bünt-
 tése?
 — Azokat az én papám védi.

Jánosok vagyunk

Írta: GARDONYI GEZA

János az ajtófélfának támaszkodva állt és pipázott.

— Az apám ugyan hiába élt nyolevan esztendeig — mondotta magában. Mit szerzett? Nyomorúságot.

És a lecsüggő rongyos szalmatetőre pillantott.

A szalmatető mohos volt, behorpadozott, szakadozott. A házra azonban jobb tető már is lett volna. Vályogház volt. A színek bizonyára jó szíve van, hogy állani hagyta.

És amilyen volt a ház kívül, olyan volt belül is. A butorok mind nyomorékluak; az ablak üvege itt-ott kalendáriumlevél.

És János kedvetlenül nézett a szomszéd faszindelyes házra. Az szép ház volt. Gyümölcsfák lombolták körül.

— Ha nekem ilyen házam volna, — mondotta busan, — én volnék a világ legboldogabb embere.

De ime kocsirobogás hallatszik az uton a megáll a János kapuja előtt egy hintó. A hintóból kilép a földesur és azt mondja Jánosnak:

— Nekem kell ez a telek. Hogy adod?

— Ötszáz forintért, — feleli János félvállról.

A földesur benyul a belső zsebébe és előnyalaz onnan öt százszázbankót.

János egy darabig azt se tudja, él-e vagy álmodik. Gondolja, ha álmodik is, megveszi a szomszédtól a házat.

Azzal átmegegyen. Egy darabig alkuszna, végre is a szomszéd eladja a házat.

— No én szerencsefüre hágtam, — mondja nagy örömmel János.

S igaza volt: az uraság szeszgyárat épített a telken; fél év múlva megvette a szomszéd telket is. János most már ezer forintot kapott.

— No, azt mondja ekkor, ha feleségül vehetném Boglár Julist, — boldog lennék.

Boglár Julisra már öt év óta nézett ő ezzel a gondolattal, de persze megkérni ekkor nem mert.

De most már felöltözködött lánykérő dolmányba, és megkérte Boglár Julist.

Neki adták.

— Juliska, — mondotta magához ülve a feleségét, — most már semmi se hiányzik a boldogságomból, csak ha nekünk két gyerekünk lenne: egyik fiu, olyan mint én; a másik leány, olyan mint te!

Esztendő se telt belé: ikreket kereszteltek a János házában.

Vidám volt mindenki. János azt mondta a bölcsónél:

— Csak megtartsa őket az Isten, csak meg ne haljanak.

A gyerekek nőttek. Nőtt Jánosnak a vagyona is.

De azért János nem tudott aludni.

— Bíró szeretnék lenni! — kiáltott föl egyszer éjjel, szétcsapva az öklével a levegőben. Mert minden ember szeretné bíró lenni. Szép méltóság is az. Jánost rövid idő múltán megválasztották bírónak.

A bíróság eleinte tetszett Jánosnak. Ezüstgombos mándlit csináltatott és hosszú mogyorófa pálcát hordott magával. De csakhamar megunta.

— Szeretnék ur lenni! — sóhajtott föl néhez sóhajással.

Ekkor úgy érezte, mintha valaki a fülébe sugná:

— Hát nincs-e elég birtokod, hogy ur ruhát ölthess hozzá. A szabó csupán csak pénzért dolgozik.

János eleinte csak csizmába hozott ruhában járt. Később már szivarozott is. Egyszer aztán olyan ruhát öltött mint a körjegyző.

A béresej ekkor már urnak szolgáltatták.

Újévkor egy más faluból való béres ténsurnak nevezte őt. János ezt az embert szolgálatába fogadta és fél mássa sóval nagyobbra szabta a konvencióját, mint a többinek.

Ekkor már a környékbeli urak kezét fogtak vele s meg is látogatták. Az egyik azok közül tekintetes ur volt.

— Miért hívják azt tekintetes urnak? kérdezte János a jegyzőtől.

— Azért, — felelte az, — mert megyebizottsági tag.

János egy év múlva megyebizottsági tag volt. Négyes fogaton járt a megyegyűlésekre. Tekintetes urakkal komázott és kártyázott.

A földesur, aki országgyűlési képviselő akart lenni, fölemelte a poharát és azt mondta Jánosnak:

— Huncut az ur!

— Ej, ha én is képviselő lehetnék, — szólott János elborongva.

— Semmi se könnyebb annál, — mondta a jegyző.

A népek tetszett az a gondolat, hogy egy belőle való képviselje. De a küzdelem mégis nagy volt. Az utolsó pillanatban egyenlők voltak a szavazatok. Akkor a választási elnök Jánosra szavazott.

János felkötöztött a fővárosba. Per te beszélt a miniszterekkel s az újságírókat a klubban skriblereknek nevezte.

Akkor már ősz ember volt, a homloka ráncos, a kezai reszketők. De még mindig nyugtalanul aludt az ágyában.

Egy éjjel belépett hozzá egy méltóságos fehér árnyék:

— Én angyal vagyok, — ugymond, — láttalak téged, mikor busan álltál a nyomorúságos viskód előtt, és azt mondtad, hogy boldog lennél, ha a másik ház lenne a tied. Ekkor elhatároztam, hogy boldoggá teszlek. Én sugaltam az uraságnak, hogy vegye meg a telkedet; én fordítottam hozzá Boglár Julis szívét; én kértem neked az Úrtól két gyermeket, — az Ur; én vagyok, aki megválasztottalak bírónak; én vagyok, aki megyebizottsági tagnak tettelek; az én voksom emelt képviselővé.

— Köszönöm, — felelte zavartan János, mivel érdemltem meg?

— Semmivel: boldoggá akartalak tenni. De beleöregedtem én is, te is: az ábrázatod most is tele van a gondok ráncjaival. Hát még mindig van kívánságod?

János fölvevett egy szivart az éjjeli asztaláról és rágyújtott. Aztán előkelősen őrhangon felelte:

— Miniszter szeretnék lenni.

A fehér árnyék csüggedten állott.

— Ime, — mondotta — nem lehet boldoggá tennem egy embert se. Mert az ember mindig azt mondja: ha ez meg és ez meg lenne, boldog lennék. s ha teljesítem a kívánságát, újra kíván. Hát vigyen el benneket az ördög!

János fölébredt. Elgondolkodva nézett maga elé és szólott:

— Alom volt-e ez vagy látomás? Akár, álom, akár látomás, igaza van az angyalnak. Már most hát csak arra kérem az Istent, hogy ne kívánjak többé semmit.

A telhetetlen ezzel is kívánt.

SVED ÚJSÁGÍRÓK LATOGATÁSA FINNORSZÁGBAN. (Helsinki). Svéd újságírók egy nagyobb csoportja látogatásra érkezett Finnországba. A finn külügyminisztérium ebédeli adott tiszteletükre, mely alkalommal a finn sajtófőnök beszédet mondott és hangsúlyozta, hogy a finn kormány szívesen fogadja a svéd sajtó érdeklődését Finnországot, majd annak a reményének adott kifejezést, hogy a háború után elérkezett az északi testvérállamok szorosabb együttműködésének ideje.

A GÖRÖG KIRÁLY FELGYÖGYÜLT. (Kairó). György görög király, aki nemrég könnyebben megbetegedett, teljesesen felgyógyult és rövid pihenőre Libanonba utazott.

A BRIT ÉS ÉSZAKAMERIKAI VÖRÖSKERESZT KÉPVISELŐNEK KÖZÖS ERTEKEZLETÉ. (Washington). A brit Vöröskereszt három képviselője Washingtonba érkezett és tanácskozássra ült össze az északamerikai Vöröskereszt képviselőivel. A megbeszélésen a kanadai Vöröskereszt képviselői is részvesznek.

LEMONDOTT COLOMBIA ÁLLAM-ELNÖKE. (Amszterdam). A német távirati iroda ismerteti a brit hírszolgálat Bogotából származó hírért, mely szerint Alfonso Lopez, Colombia államelnöke lemondott.

SAZNYOLCVANNYOLC MILLIÁRD DOLLAR AZ USA ÉZÉVI KIADÁSA. (Stockholm). Washington angol értesítés szerint, az Egyesült Államok kereskedelmi minisztere az USA ézévi kiadásait 188 milliárd dollárra becsüli (Rador).

FAGYHULLAM BRAZILIÁBAN. (Madrid). Rio de Janeiroból jelentik, hogy Braziliára szokatlanul kemény fagyhullám zúdult. A mezőgazdaság nagy károkat szenvedett. Különösen nagy kárt okozott a fagyhullám a kivevültvényekben, a veszteséget mintegy három millió szék kavéra becsülik. A paradicsom és burgonyatermes is megsínyletve az időjárás viszontagságait, — állapítja meg a DNE erről szóló jelentése.

BURMA IS A TOTÁLIS HÁBORU UTJÁRA LÉP. (Rangun). A burmai kormány közölte, hogy háborus népi tanácsot létesített, melynek az lesz a feladata, hogy a nemzetet a totális háborúra mozgósítsa. (Rador).

IBN SZAUD DIPLOMÁCIAI KÜLDÖTT-SÉGET KÜLD LONDONBA ÉS WASHINGTONBA. (Amszterdam). A német távirati iroda jelenti: Kairói értesülés szerint Ibn Szaud, Arabia uralkodója különleges diplomáciai küldöttséget meneszt Londonba és Washingtonba, melyek vezetését második fiára bízta. Azt hiszik, hogy Párisban és Washingtonban, melyek vezetését második fiára bízta. Azt hiszik, hogy Párisban és Palesztina jövőjét akarják megbeszélni. (Rador).

BANYAROBANÁS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. (Genf). Az Exchange Telegraph newyorki jelentése szerint bányaléggrobbanás következettében 17 bányászt temetett maga alá az USA-ban egy beomlott tárná. A segyilosztagok még nem tudták megállapítani, hogy az évek eltemetettek között vannak-e még életben levők. (DNE).

Rádió

SZEPTEMBER 22, SZERDA

Bucuresti: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek, 13.13 Bajtársi óra. 13.50 Hírek németül, 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek szórakoztató órája. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Zenekar énekszámokkal. 18 Havai zene. 18.30 Modern zene. 19 Hírek németül. 19.15 Zongora. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 19.50 Sport és nemzeti nevelés. 20.05 Kulturális élet. 20.20 Nagy zenészek kis játéka. 20.40 Előadás. 21 Németország órája. 22 Hírek, sport. 22.15 Közlemények. 22.20 Könnyű zene.

Budapest I: 6.25 Torna, zene, hírek, zene. 8 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 8.30 Iskolán kívüli oktatás. 10 Hírek. 10.15 Szalózene. 11.15 Énekszámok. 11.40 Léghajón. 12.10 Zenekar. 12.40 Hírek. 14 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15 Táncegyüttes. 15.30 Családvédelem. 16 Szórakoztató zene. 16.45 Hírek. 17 Versek. 17.15 Muzsika. 18 Táncezen. 18.40 Világpolitika. 18.50 Hírek 19 Herceg Ferenc. 19.19 Bizánc. 20.50 Korniss Gyula Herceg Ferencről. 21.10 Händel-zene. 21.20 Zilahy Lajos Herceg Ferencről. 21.40 Hírek. 22.40 Filmzene. 23.45 Hírek.

SZEPTEMBER 23, CSÜTÖRTÖK

BUCURESTI. 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13 Középiskolai nevelés. 13.40 Európai film. 13.40 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek szórakoztató műsora. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek orosz nyelven. 17 Zenekar hangverseny énekszámokkal. 18 Előadás. 18.15 Táncegyüttes. 18.40 Énekszámok. 19 Hírek németül. 19.15 Kamarazene. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 19.50 Élet a szabad levegőn. 20.05 Rádiózenekar. 20.40 Előadás. 21 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.15 Közlemények. 22.20 Ötven év előtti zene. 23 Szórakoztató zene.

BUDAPEST I: 6.25 Torna, hírek, zene. 8 Hírek németül románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 8.30 Iskolán kívüli oktatás. 10 Hírek. 10.15 Zenekar. 15.15 Rádiózenekar. 11.40 Külföldi hírek. 12.10 Szalózene. 12.40 Hírek. 14 Táncegyüttes. 14.30 Hírek. 15 Zenekar. 15.30 Őszi énekek. 16.15 Népdalok. 16.45 Hírek. 17 Slágerdalok. 17.55 Őszi gazdasági teendők. 18.10 Táncezen. 18.30 Segítsünk segíteni. 18.40 Liszt-zene. 18.50 Hírek. 19 Sziinelőadás. 20.30 Énekek. 21.10 A rádióról. 21.25 Népdalok zongorán. 21.40 Hírek. 22.40 Nagy mesterek örök művei. 23.45 Hírek.

FORUM-MOZI. ARAD
Távbeszélő 20-10
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor

Ma. Afrika dzsungelében leperreg, törzsiévi filmeknek
MAILU DORIS DURANTI
ANTONIO CENTA

A szerelem és a szenvedély filmje.

Apróhirdetések

EGY. vagy kétszobás-konyhas lakást keresek. Cim ígret fodrász-szalonn, Bratianu-utca, 9, Arad. (2377)

KÉSZ utlevéllel bíró cseretársat keres Magyarországra utazó román állampolgár. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (2378)

15 ÉVES leány elmenne 4-5 éves gyermek mellé, délután 3-8-ig. Arad, Iosif Vulcan-utca 15, szám, 3. ajtó. (2379)

TOPOLYA-ÁGY új betéttel, toalett-tükörrel és festett szekrény eladó, Arad, Regele Ferdinand-u. 61. szám. Fényoltól egy-ig. (2380)

30 ÉV körüli jobb nő valószínű idősebb nő, vagy idősebb pár gondozását Arad körül. Címeket vagy megkereséseket „Otthon” jelígre Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (2381)

VENNÉK román-magyar szótárt. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2382)

KÜLÖNBELJÁRATU feltűnéstelen (diszkrét) butorozott szobát keresek a központban. Agentia Doctor, Arad, Alexandri-utca 5. szám. (2383)

PIONER-utcai, 5. számú ház szabad kézből eladó. Érdeklődni: Arad, Numa Pompiliu-utca 23-25. szám, 12. ajtó. (2384)

ELADÓ azonnal vidéki városban lévő jóforgalmú fényképészeti műterem, teljes berendezéssel. Ioanovits János. Petroșeni. (2385)

ZONGORAT keresek bérbé. Arad, Mihail Viteazul-tér, 10. szám, első emelet. (2386)

YLÓ-FÜRDŐKÁDAT vennék. Arad, Regele Ferdinand-körút 13. sz. Radulescu. (2387)

FEKETE pianinot vagy rövid zongorát havi fizetésre bérelnék. Címét bérösszeg megjelöléssel Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2388)

TELEPES rádiót, jó állapotban lévőt vennék. Arad. Távbeszélő 22-97, 8-9 és 14-17 óra között. (2391)

IGEN jól jövedelmező kereskedelemhez pénzestársat keresek. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-utca 4. (2390)

BUTOROZOTT szobát, fürdőszoba használatlalt keres Aradon, magyar kir. konzultusi tisztviselő. Címeket a Magyar kir. Konzultáción, Arad, Bulev. Dragalina 10. alatt kéri leadni. (5325)

„FOTO GEORGESCU” Brașov Victoria-ut 9, sürgősen keres kifogástalan retusőrnőt. Jó fizetést és lakást ajánl föl. (4326)

80 KATASZTRALIS hold földbirtok, aradi határban gazdasági épületekkel, nagy gyümölcsösökkel bérbeadó, esetleg feles művelésre kiadó. Közlebbt Frajii Burza vaskereskedésben Aradon. (233)

POLOSKÁJA van? Forduljon Lovas Károly poloskair-óhoz Arad, Oituz-utca 111. vagy sziveségből Girauschek borbélyhoz Eminescu-utca 28. (273)

HATSCHEK-ÜGYNÖKSÉG. ARAD, Carol-körút 17. távbeszélő 16-95. 14600.000: 17 holdas szőlőbirtok, városközelben, hatszobás villával, melléképületekkel. — 5000.000: Hegyalja gécpontjában ötholdas mintaszőlőgazdaság, épületekkel, felszereléssel. terméssel. — 4000.000: nyolcholdas jólkezelt, villamos megállóval, nagypület, sok felszereléssel. — 3500.000: ötholdas szőlőbirtok, kastéllyal, termés, felszereléssel. — 3000.000: Ghiorocan. jófékvésű. — 2000.000 Paulisi háromholdas kisvillával. — 1250.000 négyestől holdas borszőlő naposfékvéssel, épületek, felszerelés — 700.000: siriai hátrholdas, épület, felszereléssel. (267)

Értesítés

Tudomásra adjuk az ér ekelt zsidó közönségnek, hogy a zónalakhatási engedélyek kérvényeinek igazolása szeptember 21-én kezdődőleg átvehető naponta dé előtt 9-12 óra között.

Romániai zsidóközpont arad megyei hivatala

Limisoara, Temesvár **CURSO-MOZI** **Előadások 3, 5, 7, 9-ór** **TELEFON: 38-95**
VITTORIO de SICA és ELSA MERLINI **Bemutató**
Az alkalmi férj
 pompás vígjátéka

LIBAZSIRRAL főzött igazi háziétkezés kapható, esetleg ha-aküldjük. Különféle butorok eladók, Arad, Gheorghe Popa-utca 11. szám. (2389)

FÜSZER-üzlet nagy körzettel kiadó. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (2422)

JÓKARBAN lévő fehér zománczott „Vesta”-főzőtűzhely eladó. Arad-Sega, Rea Silvia-u. 17. (2423)

ELADÓ ház olcsón. Azonnal elfoglalható, két szobás lakás. Agentia Doctor. Arad, Alexandri-utca 5. (2424)

JÓKARBAN lévő ülökádat (karos) vennék. Arad, Baritiu-u. 8. Glück. (2426)

KERESEK közelakó, jobb házból való 16-17 éves fiút kísérőnek. Timișoara Spl. Müller Guttenbrunn 14, II. 16. (7330)

VIDÉKIEK figyelmébe. Mindennemű törött szemüvegét, valamint porcellán mosdóját, üveg, márvány, kerámia, bakelit stb. tárgyait szavatolva tartósan összehegesztik 5 óra alatt. E. Vadász ékszerészüzlet, Timișoara II, 3 August-utca 27. Római katolikus templommal szemben.

ELVESZETT józsefvárosi piac körül piros tokban 3 kulcs. Jutalomért szíveskedjék átadni. Timișoara, Brancoveanu-u., 15. szám alatt. (7642)

Urania filmszínház Arad **Kellemes hűvös terem. Tel: 12-32**
Gyanúsított nők **Ma és mindnap, izgalmas bűnügyi film.**
MARIELLA LOTTI
 Következik. Csodás meséjű francia film... **Jean Gabin, Michele Morgan, Pierre Renoir**
Agyósgyészika

VASÁRNAP este elvesztettem mikke-kron, női karórátat a 6-os, vagy a 4-es villamoson. Becsületes megtalálót kérem nozza el címre: Timișoara, V., Lapușneanu-u., 21. (7560)

PAPLAN, kifogástalan állapotú, valamint férfiöltönyt, gyermekkabát, 43-as balancs átmeneti kabát, olcsón eladó. Timișoara, IV. Fröbl-u., 36. II. em. 25. (4337)

KIHORDÓFIUT nagy fizetéssel felfogadnak. Cim: „ARAGAZ” Timișoara, I., Ady-utca 2. (7539)

MINDENEST felfogadok. Timișoara III., Brancoveanu-utca 12, földszint 3. (7491)

VAS kályhaellenzőt vennék. Címeket „Jutányos” jelígre a timișoarai kiadóba kérek. (5328)

MINDENEST, aki jól főz, azonnalra keresek. Timișoara, III., General Moșoiu-u. 19. (7511)

CIMBALOM olcsón eladó. Timișoara, III., Memorandului-u. 100. (7509)

LADAK eladók. Timișoara, I., Regele Mihai-körút 4. Az udvarban. Csak dél előtt. (7513)

CURSO-MOZI, Arad **TELEFON 23-64**
Előadások 3, 5, 7 és 9 óra-ór
 Ma, 3, 5, 7 és 9 óra-ór. A „farantella” testvér-filmje:
Az első találkozás
MARIA DENIS a „Két árva” szereplője legszebb alakításá.
 Délután 3 óra-ór **matiné** 45 lejes egyszemes helyárakka

KEZDŐK zongoraoktatását otthonukban is vállalom. Timișoara, a, Torontalului-ut 11. (7514)

MEGBIZHATÓ, jól főző mindenes szakácsnőt, éves bizonyítványokkal bíró, azonnalra keresek. Timișoara, Carol-körút 23. (7515)

KERESEK megbízásból finom női és férfi bundabéléseket, ezüst rókát, 12-személyes ezüst evőeszközt és porcellán-készleteket. Gáborné, Timișoara III., Timotei Cipariu-u. 5. (7506)

SŐRKÖCSI, krémszínű, tankszerű, alig használt, eladó. Megtekinthető 3. a. 6 óra után. Timișoara III., Odobescu-u 20, ajtó 5. (7235)

GYÖNYÖRŰ hálószoba, Lengyel-butor, eladó. Megtekinthető 9-11-ig, délután 2-4-ig. Távbeszélő 41-40. Timișoara, I., Paulescu-u. 2, I. em. 5. Margina-ház. (7516)

TISZTA mindenest, szabad lakással és fizetéssel, rögtön felfogadnak. BRAUN, Timișoara, IV., Dimitrie Sturdza-u. 61. (7517)

ELADÓ teljes, kifogástalan hálószobabutor. Cim: Engel, Timișoara, IV., Muzicescu-u. 8. A Clémenceau-körút irányában. (7518)

KÉT férfiöltönyt, eredeti angol szövettű, kifogástalan állapotban lévő sürgősen eladó. Timișoara, III., T. Cipariu-u. 5, I. em. 6. (7505)

KORSZERŰ félhálószoba eladó. Ugyanott egyedülálló nőt házmeztárnének felfogadnak. Timișoara, Regen Buzdugan-körút 7. (7520)

KITŰNŐ állapotban lévő női 34-es bakancs és korcsolya jutányosan eladó. Timișoara, II., C. Boilac-u. 36. (7521)

EGYEDÜLALLO, középkorú komoly nő vállalna egyedülálló urnó, vagy ur tartatásának vezetését. Vidékre is megy. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a timișoarai kiadóba kér. (7480)

KERESEK iskolázott, művelt, a román nyelvben kifogástalan nevelőnőt 7-éves gyermek mellé, jobb házba. Cim: Timișoara, Tudor Vladimirescu-sor 2. szám, 1. ajtó. (7479)

SINGER-varrógép eladó. Timișoara II., Soarelui-utca 4. Bersan. (7478)

MINDENEST azonnal felfogad házaspár. Timișoara, Carol-körút 1., I. emelet, baloldali ajtó. (7476)

HÁZVEZETŐNŐI állást keresek egyedülálló személy mellett. Cimem: Timișoara, Eminescu-utca 1., II. emelet 15. Vasárnap délután otthon vagyok. (7524)

GAZDASÁGI ház eladó 2x1 szoba-konyhas lakással, istállóval, villamos mellett, 2000 négyzetöglös kerttel. Érdeklődjék Salamonnál, Timișoara IV. ker. Fröbl-utca 65. (7494)

FIATAL értelmes, megbízható, iskolázott leány könnyű állást kap ügynöki irodában. „Casageta”, Timișoara II., Mareșal Joffre-utca 7. (7492)

BÉRBEADÓ azonnal beköltözhető, gazdasági ház, ¼ hold kerttel, 3-szobás lakás, szolga-lakás, nagy pince, istálló, ólak az Aradi-uton, Romitex-el szemben. Érdeklődjék „Informator”-nál, Timișoara I., Eugen de Savoya-u. 1. Távbeszélő 27-82. (7503)

KÉT vassztergályos keres munkát, 4-8 órát naponia. Cim: Timișoara, II., Moldovei-u. 28. (7504)

ÉRTEKES perzsabundák, kanadai nercék, mindennemű butor, pianinó, értékes képek, csillárok szőnyegek, 12-es kristálykészlet, varrógépek, biedermeier és divatos butorszövet és magyar remek-írók képes könyvtára, Verne sorozat sűrűgősen eladó. Gáborné, Timișoara, III., T. Cipariu-u. 5. (7502)

GYERMEK-SPORTKÖCSI, jó állapotban lévő, eladó. Cim Timișoara, III., Asănești-tér 5, 4. ajtó. (7513)

MEGBIZHATÓ bejárónőt keresek félnapra. Timișoara, III., Timotei Cipariu-u. 11. Földszint 2. ajtó. (7514)

NÉMET nyelvet kifogástalanul beszélő, komoly nőt keresek délelőtti órákra, 2 éves kisfiam mellé. Jelentkezés 12-2, 7-9-ig. Timișoara, III., Domășneanu-u. 19, 4. ajtó. (7499)

CSIKÓBUNDA jó állapotú, magas, erős termetre való, eladó. Megtekinthető 8-13 óráig. Timișoara, III., Treboniu Laurean-u. 5, I. em. (7500)

MINDENEST azonnalra és rendszeres bejárónőt keresek. Timișoara, I., Diaconovici Loga-körút 17, 2. ajtó. (7502)

NŐI FEHÉRNEMŰ VARRÓNÓT, önállóan szabót, (v. ruha-varrónót, aki át-tanul) csak elsőrendű munkaeört, keres nagy timișoarai cég. Írásbeli ajánlatot személyi adatok, képesség, eddigi működés, igények feltüntetésével „Azonnalra” jelígre a timișoarai kiadóba kérek. (7536)

KERESEK azonnali belépésre jól főző szakácsnét és lehetőleg perfekt szobaleányt. Dr. Petroviciu, I., Bul. Diaconovici Loga 49 Timișoara. (5324)

ELEKTRO- és állandó dinamikus hangszóró, és különféle-rádióalkatrész eladó Timișoara, II., Mercu-u. 10/2. (7522)

EGY és félvagon felvágott, elsőrendű jüzifa eladó. Bővebbet sziveségből Gábornénál, Timișoara, III., T. Cipariu-u. 5. szám. (7508)

GYERMEKKÖCSI, sötétkék, mély, eladó. Timișoara, I., Semeniul-u. 2. (7528)

BIZTOSITEKKAL (kaucióval) bíró hivatalnoknó irodai, vagy pénzügyárnoknó állást keres. Cim a timișoarai kiadóban (7510)

FALUSI, idősebb földműves ember keres házvezetőnőt, aki megbecsülés esetére örökölne a birtokot. Utiköltséget fizetem. Berta Péter, Gera, Jud. Timis-Torontal. (7526)

ELADÓ házhely Cernăuți-utca 25. szám alatt. Érdeklődjék Timișoara, IV., Iancu Văcărescu-u. 10, 7. ajtó cím alatt.

KÖZLEMÉNY ZSIDÓK RÉSZÉRE
 Közöljük a kötelező munkaszolgálat alóli mentességre jogosító könyvecské tulajdonosaival, hogy könyvecskéjüket szeptember 20. és 25. között a Zsidóköz-pont hivatalában láttamoztatniuk kell máskülönben e könyvecskék érvényüket veszítik.

A láttamozásokr a könyvecské tulajdonosának igazolnia kell, hogy a könyvecské kiállításának és érvénye meg hosszabbításának illetékét, a zsidóköz-pontnak, továbbá a hitközség járó adóját, végül a láttamozási illetéket ki egyenlítetté.

A láttamozás sorrendje: A—D betűsök szeptember 20-án; E—H betűsők szeptember 21-én; I—L betűsők szeptember 22-én; M—P betűsők szeptember 23-án; R—T betűsők szeptember 24-én. U—Z betűsők szeptember 25-én.
Romániai Zsidóközpont
 Timiș-Torontal megyei hivatala